

Voia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Inserțiuni:

Pentru fiecare centimetru patrat câte 1000 Lei

APARE DUMINECA

MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ

Episcopia ort. rom. Caransebeș cont. C. E. C. Nr. 89.676

Preoțimea și imperativul vremii

Războiul a fost totdeauna un ales pedagog, stăpân al îndemnurilor ascunse, mare desrobitor de instincte adormite. S'ar părea că tunul de pe câmpul de luptă desfășoară o acțiune paralelă de ordin material și moral. Deodată cu loviturile lui în zidurile unei cetăți se asaltează și fortarea nevăzută din sufletul ostașilor. Pulverizarea de energie fizică și morală merge alături în fiecare război, lăsând în urmă pe lângă o destrucțiune pipăită și o vastă pustiire sufletească...

Ca pretutindeni se întâmplă și la noi, simțim la tot pasul boala morală a tranșelor, care n'a trecut încă. Câte o gheulea parcă a atins fiecare suflet în parte... și a fost deajuns o spărtură ca prin ea să se furișeze adevărul și atâtea întrebări. Conștiința multămii este napădită astăzi de acești oaspeți noi, care au dat naștere și răsar la toate răspântiile. S'a isprăvit cu vechiile temeuri de credință populară, cu resemnarea din bătrâni, cu blânda înțelepciune a umilinței seculare, cu tradiționalul spirit ierarhic și alte rețete de odinioară... Nu mai sunt... Priviți în jur, bolile s'au complicat.

Nemai vorbind de lumea orașelor, în a căror nevroză au bătut totdeauna unde mai rezezi, configurația sufletească a țărânimii este nouă. Aspectul moral al satelor s'a schimbat; au năvălit și aci întrebările de tot felul, Fatalismul de demult l-a înlocuit o îndrăzneată conștiință de drept, împăcarea mută o vie analiză, oarba supunere s'a prefăcut în criticism stăruitor. Este o fermentație generală în jurul nostru Un fluid nervos se agită și svâcnește în palpații violente.

În această fierbere valorile oscilează și nu s'a putut fixa încă tabla lor cea nouă. Deocamdată semnele de întrebare se înfig tot mai adânc și angajează cele mai delicate fibre sufletești ale masselor noastre. Un fenomen care se repetă: *credința religioasă încă s'ar părea că ar fi zguduită în această puternică criză...* Un val de raționalism proaspăt se abate peste capetele multămii, o tendință de revizuire a tuturor celor vechi, o sete strașnică după noi înțelesuri ale Cuvântului. Nu știm lumea e bolnavă, e convalescentă, ori lumea e pe cale de a se vindeca de îndelungi neajunsuri, dar trebuie să însemne ceva aceste alvii, pe care sufletul și le deschide acum.

Ei bine, în valmășagul unanimității al luptei se cer lăcașuri de cercetare și oameni pricepuți cari judecă bolile. Pentru răniții frontului aveam spitalul și pe chirurși. *Pe seama bolnavilor din bătăliile morale, avem Biserica și pe preoți. La boli noi însă, doctorii noi, dacă vrem să așteptăm o vindecare.*

Ce-ar fi fost oare de bieții noștri soldați, dacă în spasmul durilor complexe și migăloase n'ar fi avut ajutorul științei moderne, ci numai inocentele prescripțiuni ale doftoriilor patriarhale? Ce se va alge de sufletul acestui popor dacă slujitorul din casa lui Dumnezeu în afară de ritualul consacrat va fi mut în fața problemelor unei psihologii schimbate, sau le va opune numai proverbul cazaniilor bătrâne, o mentalitate anahronică și o inteligență desarmată?...

Nu, — panta rei —, spune filosoful elin și are dreptate! Totul curge, curg și valorile credinței în alvia milenară tra-

sată de Hristos Domnul! Dacă-l vom avea mereu înaintea ochilor noștri și vom urma calea Evangheliei Lui, atunci suntem pe calea cea bună.

Iată de ce, conștient de rolul deosebit de important ce-i revine preoțimii în această agitație febrilă din atelierul nostru sufletesc, dându-ne seama că Biserica vie trebuie să-și activeze energiile și să-și propage adevărurile, devenind un organism înfrățit cu actualitatea, punându-ne fiecare vremelnicele noastre atribuțiuni în serviciul unei instituții permanente, să ne arătăm tuturor că suntem la post și că din razele unei vechi străluciri suntem gata să împletim totdeauna o aureolă nouă...

Deaceia, „Sămănași, frații mei și pe piatră: (precum ne-a învățat Marele dispărut Nicolae Iorga) din sămânța voastră putrezită, din gunoiul pasărilor ce vor veni să prade, se va face hrana pentru sămânța viitorului, care va crește“.

Pr. N. Ciurescu

PARTEA I

Inceputurile mănăstirii

din Valea Godinovei

și viața ctitorului ei:

Protos. Macarie Gușcă

(Continuare)

Păr. Macarie, după aceste dispozițiuni, adună din nou cele necesare, pentru lucrările de interior. Podoabele și obiectele de cult, s'au adunat din daturile diferiților credincioși.

Preotul Ioan Popovici și directorul de bancă Alexandru Crenian din Reșița-montană au comandat, pe spesele lor, trei clopote de oțet dela Reșița.

Tânărul sculptor Petru Oancea din Vasiova, din pietate față de răposatul său tată, care fusese membru fondator al „bisericii dela Izvor“, se angajează să execute iconostasul, la un preț care să cuprindă numai costul materialului necesar și anume: 400 cor. Păr. Macarie îi anticipează suma de 200 cor. dându-i restul peste trei luni, când tânărul sculptor a terminat lucrarea angajată. În 19 Septembrie 1906, epitropia raportează că „sculptura iconostasului bisericii din Valea dela Izvor e deja terminată, precum și aranjamentul intern întru toate e gata, ca

să se poată sfinți biserica și preda destinațiunii ei“.¹

În același raport, epitropia roagă să se fixeze data sfințirii bisericii.

La acest raport episcopia răspunde că „ar fi consult ca sfințirea bisericii să se amâne până după zugrăvirea ei“.²

Se cerea deci un ultim efort, pentru ca biserica din Valea Godinovei să fie cu totul terminată.

Pentru pictarea bisericii și aurirea iconostasului, epitropia, la intervenția Păr. Macarie, a primit două oferte: dela Filip Matei din Vasiova și dela pictorul Virgil Simionescu, pictor academic din Lugoj.

Aceste oferte se înaintea episcopiei cu propunerea că „întrucât Ven. Consistoriu este îndestulat cu pretențiunile susnumiților pictori (2500 cor.), să se primească specificațiunile lor ca bază pentru licitație, iar dacă nu, să se însărcineze Păr. Macarie a aduce din România un pictor probat în pictura bisericească“. În orice caz, epitropia crede că cel puțin iconostasul și altarul e bine să se picteze înainte de sfințire, iar restul bisericii se poate picta și mai târziu.

Consistorul diecezan, primește ultima propunere a epitropiei de a se picta, deocâmdată, numai iconostasul și altarul. Dar membrii fondatori nu sunt mulțumiți cu această soluție. Păr. Macarie obține dela pictorul Filip Matei o ofertă mai avantajoasă, iar epitropul Const. Stancovits se oferă să anticipe suma necesară, cu titlul de împrumut fără câmătă, pe timp de trei ani. Filip Matei se obligă a termina pictura până la înălțarea Domnului (1907), cu suma de 1785 cor. și e dispus să aștepte primirea banilor, dacă epitropia nu-i are la terminarea lucrărilor. Se ofereau deci condițiile cele mai prielnice pentru pictarea bisericii, dar Consistorul dispune amânarea picturii din următoarele motive: a) să nu se execute această lucrare de oricine, ci să se aștepte până când se vor ivi posibilitățile unei „lucrări artistice“ și b) să se evite datoriile în contul bisericii...

Și pictarea bisericii s'a amânat. Din nefericire, condițiile „mai prielnice“ care se așteptau nu s'au mai ivit, iar Păr. Macarie a rămas cu dorul neîmplinit de a vedea biserica pictată. Iconostasul s'a auzit

¹ Rap. Nr. 4 „Izvor“, din 19 Septembrie 1946.

² Arhiva ep., Nr. 3751/1906, III — 190—897, Nr. 5313 B/1906, din 5 Aprilie 1907.

și pictat mai târziu, împodobindu-se, la început, cu icoanele împărătești donate de biserica din Oțna de fer. Icoanele care se află azi în altar au fost pictate de Protos. Vichentie Malău, care odhnește azi alături de Păr. Macarie:

(Va urma)

Prot. Dr. M. Bănescu

Limba liturgică

în

Biserica românească din Banat

III

Nici urgia Hunilor „Biciului lui Dumnezeu”, imblânziți prin creștinismul latin al Ausonilor, nici infiltrația intensă și continuă a triburilor invazionare slave păgâne, și nici noua dominație a Gepizilor arieni (453—566), care au luat în stăpânire imperiul hun, destrămat prin moartea enigmatică a lui Atila la Morisena, n'au putut șterge urmele binecuvântatei activități misionare a Sfântului episcop daco-roman Niceta de Remesiana, din Dacia Traiană, numită succesiv Gothia, Hunia, Gepidia și Avaria, după numele Barbarilor care au stăpânit-o, intermitent, timp de 5 secole.

Tânărul savant român D. M. Pippidi, profesor de filologia clasică la Universitatea din București, recent de tot, în opoziție cu ceea ce au scris învățații români până acum, încearcă să delimiteze și să situeze „l'attività del vescovo di Remesiana fra i Bessi, i Goti e i Daco-Romani a destra del Danubio, in immediata vicinanza della sua sede episcopale”¹. Din analiza critică a cuprinsului poemei no 17: *de reditu Nicetae episcopi*, scrisă de Paulin de Nola, între anii 398 și 402, raportată la împrejurările politice din sec. IV-lea, când Dacia Traiană era invadată de barbari, Goți și Huni, prof. Pippidi conchide că este exclusă posibilitatea a recunoaște Sf. Niceta rolul de „Apostol al Dacoromanilor, atribuit lui de regretatul V. Pârvaș”². Prof. Pippidi pune la îndoială chiar existența creștinismului la nordul Dunării în epoca lui Niceta: „In realtà, un testo non

prova l'esistenza del cristianesimo presso i popoli di questa contrada, come l'altro non lo esclude”³. Numărul mare al cuvintelor latine din vocabularul nostru religios, precum și descoperirile arheologice mai noi — abstracție făcând de argumentele literare, monumentale și epigrafice cunoscute — sunt dovezi suficiente spre a demonstra existența creștinismului nostru de esență latină sau dacoromană înainte de sec. IV-lea, creștinism întărit atât direct, prin predica episcopului Niceta însuși, cum atât de judicios a dovedit Părintele Nicolae M. Popescu, învățatul profesor de Istoria Bisericii Române dela Facultatea de Teologie a Universității din București și membru al Academiei Române, în excelentul său studiu *De la priveghere la privighetoare* [București, 1943, pp. 3—6], cât și indirect prin predica ucenicilor lui din cele două Dacii sud-dunărene, pentru care Dunărea n'a constituit niciodată barieră de netrecut, ci mai de grabă o reprezentat, pentru ei ca și pentru credincioșii lor Români de pe amândoi țărmuri ai Dunării, coloana vertebrală, puntea și trăsătura de unire între cele două romanități, despărțite de valul slav păgân abia prin sec. al VIII—IX-lea⁴. Din poema închinată de Paulin lui Niceta mai reținem nu numai prezența Românilor pe ambele maluri [râpe, dela laț, ripa, de unde Dacia ripensis, cum este numit și Banatul nostru, de către ital. Fr. Grisellini] ale Dunării, dar și faptul extrem de important, — azi când învățații dela Budapesta [Hóman, Szekfű, Gáldi, etc.] și cei din Belgrad [Jovan Radonici], ca și cei ai șvabilor noștri bănățeni [Hockl, Herrschaft, Hoffmann, Staubinger, Kurzhals, Schimscha, etc.] ne consideră pe noi Români bănățeni drept niște proaspeți [sec. XVIII] imigranți din Balcani și Ardeal, în stare de semi-sălbătecie, tăciunari, nomazi, un Hirtenvolk. — că pe timpul lui Niceta strămoșii noștri din stânga și dreapta Dunării își axau pământul, [deci nu erau nomazi și n'au avut nevoie să învețe dela alții cultura pământului] și-și pășteau turmele lor bogate [Et Getae currunt et uterque Dacus, | Qui colit terrae medio, vel ille | Divitis multo bove pilleatus | Accolà ripae. Românește: Și Goți vin la tine și amândoi Dacii: | Unu-arând pământul, iar altul-în sarică | Mânându-și din urmă

1. D. Pippidi, Niceta di Remesiana e le origini del cristianesimo daco-romano, în Revue historique du Sud-Est Européen, XXIII, Bucarest, 1946, p. 113.

2. Ibid., 15—16.

3. Ibid., p. 117.

4. Th. Capidan, Limbă și cultură, București, 1943, p. 236.

pe-al Dunării țarm | Turmele-i bogate“, — N. M. Popescu, *ibid*].

Acțiunea geo-politică a Împăraților romano-bizantini din Constantinopol sau Roma Nouă, de a ocroti populația daco-romană din Dacia-Traiană — direct prin *incorporarea* vremelnică a Daciei și Transdanuviei la Imperiu⁵, sau indirect prin cedarea de voie de nevoie a acestor provincii romane Barbarilor federați și clientelari ai Imperiului⁶ — a fost totdeauna secundată și conjugată pe plan spiritual-bisericesc de acțiunea Scaunului din Roma Veche, care, prin vicarul său din *Sirmium* — strămutat, odată cu prefectura Iliricului, în urma năvălirilor și pustiirilor hune din sec. IV—V-lea, în special, cum zice Iustinian I, *Attilanis temporibus*, la Tessalonike⁷ — purta grijă și de soarta Bisericii dela nordul Dunării.

Ambele acțiuni, politică și spirituală, împărătească și papală, au fost sincronizate și au converș spre aceeași țintă supremă: *conservarea romanismului și menținerea pe linia ecumenicității romano-latine a Daco-romanilor nord-dunăreni.*

Despre *reluarea* în posesiune integrală sau parțială, mai mult intermitentă de cât constantă, a fostelor provincii romane dela nordul Dunării, de către Împărații romani de după *Aurelian* [270—275], pe lângă podul dela *Celei* [Sucidava], construit de *Sf. Constantin cel Mare* cu prilejul expediției din anul 322 împotriva Goților⁸, avem mărturia istoricului contemporan *Procopius*, precum și ruinele atâtor cetăți și biserici, zidite în Dacia *Malvensis* — Banat și Oltenia — de către *Iustinian I* [527—565], considerat și el, ca și marele său înaintaș din sec. IV, „*Restitutor Daciae*“.⁹

Procopius — istoric de seamă, consilier juridic și secretar al împăratului *Iustinian I* — în opera sa *De aedificiis* scrie despre acțiunea lui *Iustinian* de a întări, ca și înaintașii săi, cu

un nou sistem de fortificații ambele maluri ale Dunării. Intre cetățile *restaurate* și fortificate de pe malul stâng al Dunării, din Banatul nostru, *Procopius* enumără: *Literata*, pe care „cei vechi o numeau „*Lederata*“, Zornes [Dierna, Tierna, Tsierna, Oșova de azi], *Recidiva*¹⁰ [Recidava] — care, după *Pârvan*, este „formă coruptă a numelui *Arcidava*“, situată „destul de departe în interiorul lăstei provincii romane“, cetate cunoscută „pentru Dacia traiană, ca aparținând prașului de pe râul Carăș [vechul Apus], azi satului Vărădia“¹¹. — Turnul *Jidovului* [Berzovia, azi Jidovin], *Aquae* sau *Aques*¹² [probabil identic cu *Ad Aquas* sau *Ad Mediam*, Băile Herculane dela *Mehadia* de azi], și alte multe cetăți și castele fortificate, „pe care le-a ridicat [Iustinian I] din temelie la marginea țării“¹³ pe malul stâng al fluviului.

(Va urma)

Prot. Dr. Gh. Coteșman

Îngrijirea mormintelor

Cine nu a văzut vreodată un stejar în pădure cum crește el de falnic și fumos și cum răzbește el toate vijeliile și furtunile năpraznice ce vin peste el și toate acestea le poate suporta numai fiindcă precum crește spre Creator, pe atâta își implântă rădăcinile tot mai afund în pământ. Sau cine nu a văzut o floare când abia a împupit cât de frumos înflorește și ce miros plăcut are dacă rădăcinile ei sunt implântate într'un pământ bun, îngrășat și Dumnezeu îi trimite soare și ploaie la vreme.

Atât stejarul cât și floarea sunt legate de pământ și umbrite de azurul cerului. Dar în pământul acela câți stejari și câte flori vor fi putrezit până ce au ajuns să aibă puterea de a ajuta să se hrănească din acel pământ alte plante, alte flori.

Apoi oare omul nu își are și el legătura cu pământul, cu strămoșii și cu tradiția sa?

Se știe că un popor până ce și-a cinstit cum se cuvine morții lui, până ce

5. Ion I. Nistor, Bizantinii în luptă pentru recucerirea Daciei și Transdanuviei, în *Analele Academiei Române, Mem. Sect. Ist., seria III, tom. XXV, mem. 15, București, 1943, pp. 693—725.*

6. *Ibid.*, pp. 694, 698, 704.

7. *Pârvan*, Contribuții epigrafice la istoria creștinismului daco-roman, p. 184.

8. *Ibid.*, p. 148; Ion I. Nistor, Temeiurile romano-bizantine ale începuturilor organizației noastre de Stat, în *Anal. Acad. Rom., Mem. Sect. Ist., Seria III, tom. XXV, mem. 21 București, 1943, p. 851.*

9. *Agathia*, *Hist. lib., I, c. 4, hist. graec. min. II, p. 145 apud. Nistor, Bizantinii în luptă pentru recucerirea Daciei, p. 704.*

10. *Procopius, De aedificiis, cap. V—VI, trad. G. Popa-Lisseanu, în Izvoarele Istoriei Românilor, XV, București, 1939, pp. 100—103; Al. Philippide, Originea Românilor, I, Iași, 1925, pp. 430—32, 438.*

11. *Pârvan, o. c., p. 187.*

12. *Procopius, De aedificiis, ibid., p. 103.*

13. *Ibidem, p. 100.*

a ținut cu tărie la credința în Dumnezeu, până atunci a sporit în dreptate, în curățenie, în avere, a ajuns să fie cinstit și respectat de alte popoare.

În mormintele părinților, și ale moș-strămoșilor noștri vedem noi puterea de viață. Cine poate tăgădui că țărâna, cu nușa, pământul pe care noi astăzi îl călcăm este urmă din trupul moș strămoșilor noștri, cari au murit înainte cu mii de ani? Și tot așa și plantele și poamele ce le produce acest pământ, cu care noi ne hănim sug puterea de viață și producție din pământul, în care s'au prefăcut înaintașii noștri, urmând astfel porunca lui Dumnezeu ce o dăde strămoșilor noștri în raiu zicând: „Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și îl stăpâniți pe el. Din jerfa se naște glorie, din moarte ajungem la viață.

Din mormintele înaintașilor noștri trăim și noi cei de azi. În ele e afund străbătută rădăcina vieții noastre, fără care noi și la cel mai mic vânt și la cea mai mică prăpăd, ne-am vesteji.

Avem și noi morminte scumpe, unde sunt îngropați cei mai iubiți ai noștri. Avem deci datoria sfântă să le ținem în cea mai mare curățenie, să ne rugăm la mormintele lor, ducând cu noi după împrejurări și câte o luminiță, ca astfel și copiii noștri să se îndemne când și noi vom ajunge după rânduiala, lui Dumnezeu să ne așezăm într'un asemenea mormânt, să avem mângâierea că și la mormintele noastre copiii vor ști să-și facă datoria și nu vor lăsa să crească peste ele buruieni, ieiburi sălbatice, cuib de șerpi și năpârce.

Cultul morților este efectul unei credințe vii în nemurire și dovada legăturii între cei vii cu cei morți în așteptarea vieții și învierii viitoare.

Sufletele morților noștri, formează cununa rugătoare pentru noi înaintea Tatălui ceresc, iar recunoștința și neuitarea noastră față de cei dragi înfige o floare, aprinde o lumânare și ingenunche în rugăciune la crucea lor.

Cât este legătura între cei vii cu cei morți, între prezent și experiența trecutului, calea noastră va fi netedă și viețuirea pe aceste locuri vecinică.

Pr. Victor Popovici

Conferința protopopiatului Mehădia

Greutățile întâmpinate în păstorie au redobândit zelul misionar și au îndemnat pe păstori de suferințe la act vitale, mai intensă în via Domnului, iar volciunea și intensitatea activității lor își găsește expresia frească în conferințele pastorale. Totuși folosul conferințelor s'ar pierde în bună parte, dacă rezultatul lucrărilor lor nu s'ar cunoaște de toți intereșii, de întreaga preoțime.

Slujitorii sfântului Altar din protopopiatul Mehădiei, lucrători harnici în via Domnului Hristos, strânsi în conferință pastorală de primăvară cu scop de înviore a sufletelor creștinești, sub îndrumarea puternică a P. S. Episcop Veniamin și-au ținut ședința în orașul Orșova, în ziua de Vineri 21 Martie p. c.

Desbaterile acestei conferințe le înseilăm mai la vale, spre a putea vedea oricine ce-i în stare să izbutească un sobor preoțesc care se sprijină pe dragostea desprinsă din sfânta Evanghelie.

Pe când soarele abea răsărise, preoții urcau smeriți drumul Sionului. La ora 9 dimineața intră în sfântul locaș.

Pe cer soarele lucea cu putere. Era prima zi de primăvară a anului 1947. Pr. I. Rațec-Mehădiea, rostește meditația despre „Mănturisiră”, un duh înălțător pune stăpânire pe prezență și, acest duh rămâne până la sfârșitul conferinței.

Liturgia Sfântului Grigorie Dialogul, se oficiază de către Prea On. păr. protopop I. Câmpianu-Orșova, asistat de preoții Rațec și Dărăbanțiu.

Răspunsurile sunt date de corul preoților tractuali de sub iscusita conducere a neegalatului cântăreț preot Nemoianu.

Predica din decursul sfintei Liturgii a pr. Dărăbanțiu, despre „Impărtășire” — care este un minunat mănăitor al cuvântului — a produs frumoasă impresie asupra ascultătorilor. Sfântul C. Sale plin de înțelepciune, cuvântul său de preot luminat și vajnic luptător în via Domnului, a fost ca o bine făcătoare ploaie pe ogorul înțelenitului suflet al poporului ascultător.

Urmează împărtășirea preoților cu însuși Trupul și Sângele Mântuitorului.

Sfârșindu-se rugăciunea amvonului, se face chemarea Duhului Sfânt. Tăcere de mormânt! Prea C. păr. protopop Câmpianu, binecuvântă mulțimea. Glăsu-i se ridică spre cer implorând pe Atputernicul „să lumineze și acum mintea noastră cu razele înțelepciunii.”... Momente de ațăncă reculegere, buzele tuturor repetă în șoapte rugăciunea și pe fețe se citește nădejdea de mai bine. Genunchii se pleacă... și slujba ia sfârșit.

Ucenicii harului Divin, pornesc spre ieșire dar nu se depărtează, ci cu toții se îndreaptă, tăcuți și sfoși cum li-e firea, spre sala de lectură a Cas nouului, unde se ține soborul.

Păr. protopop I. Câmpianu, alături de venerabilii protopopi pensonari Moraru și C. Dure, deslușește și dă.

Conturând tabloul duhului vremii, a subliniat necesitatea organizării muncii misionare a

bisericii drept-măritoare în general, și în special a protopopiatului nostru prin cercuri pastorale.

S'a insistat asupra sectelor religioase ca primejdie pentru biserica națională. Conchide: a război pentru înlăturarea acestei primejdii revine preoșilor. Și cum sectele nu pot fi reprimare cu forța, combaterea lor urmează să se facă cu duhul blândetei și cu convingerea. Cuvintele acestea rostite cu călbură de înflăcărat apologet al Bisericii strămoșești au fost întâmpinate cu puternice aplauze de simpatie.

Teza catihetică: „Preotul în școală“ a fost dezvoltată de preoșii Bosovici-Cănicea și I. Adamescu-Domașnea. Expunerea a fost ascultată cu desăvârșită atenție, dând totodată prilej de discuții pedagogice la care se angajează preoșii Drăgoi, Miloș, Stoichescu etc.

Din ținuta acestui congres preoțesc, din sinteza problemelor soluționate se desprinde clar: însemnătatea bisericii în viața economică, socială și culturală a poporului.

Urmările nenorocite ale războiului, ne-au istovit și ne-au ruinat toate forțele vitale, sub toate aspectele lor. Suntem covârșiți de toate răutățile suferite și trupești fără puțința desmeticirii mântuitoare și revenirii la starea normală a unei vieți prielnice și întăritoare, atât de mult râvnită și necesară traiului obștesc.

În această situație gândindu-ne, comanda-mentul ceasului de față este: la muncă fără preget pentru reconstrucția materială și spirituală a patriei noastre, pentru ridicarea și înobilarea omului cu virtuțile învățăturii creștine. Preotul român, credincios tradiției sale de-a șta în slujba alinării suferințelor poporului, nu poate și nu trebuie să lipsească de la îndatoririle sale firești impuse de vremurile actuale. De la această luptă nu trebuie să lipsească acela pe care Dumnezeu i-a ales din lume ca să fie sarea pământului și lumina lumii — slujitorii altarelor.

Să ne ridicăm deci frați în Hristos, să pornim cu toții la viață nouă, la zel nou, la luptă nouă! Luminează-ne pururi marea icoană a vecinicului bun Păstor, la picioarele căruia să jertfim cu evlavie și smerenie toată activitatea noastră, toate stăruirile, toate succesele noastre ca să auzim ca și odinioară de pe buzele Lui mângăetorele cuvinte: „Bine, slugă bună și credincioasă peste puțin ai fost pus, peste mult te voi pune întră întru bucuria domnului tău“. (Mate 25, 21)

I. R

Pelerinajul dela Piatra Scrisă

Pălcuri de credincioși în mers lin și în cântări duhovnicești unele având preoșii în frunte se îndreptau din toate părțile eparhiei spre Piatra Scrisă.

Merg la rugăciune pentru „Dumineca tuturor Sfinților“, 8 Iunie a. c. Câteva mii de credincioși au pelerinat la „Piatra Scrisă“, de lângă Armeniș.

Pregătirea duhovnicească a pelerinilor, care au petrecut noaptea de Sâmbătă spre Duminică

la acest schit, au făcut-o Prot. Dr. M. Bănescu, consilier referent, Pr. P. Bogoevici și Ierom. Epifanie, starețul schitului.

Duminică dimineata a sosit la Piatra Scrisă P. S. Sa Episcopul Veniamin, însoțit de P. C. Sa Prot. Ie. Stfor R. G. Ancușă, consilier ref. și Diac D. Bălni. La venirea P. S. Sale, mulțimea de pelerini l-a întâmpinat, cu sufletul fremătat de bucurie duhovnicească, așternându-și bolnavii în calea P. S. Sale, pentruca să se atingă de ei. În fruntea acestei mulțimi se aflau peste 20 de preoși, care și-au condus credincioșii la acest loc de reculegere sufletească și membrii devotați ai Oastei Domnului, veniți din toate părțile eparhiei.

Sf. Liturghie a fost pontificată de P. S. Sa asistat de un impresonant sobor de preoși. Răspunsurile le-au dat cantorii din diferite parohii, secondăți de membrii Oastei Domnului.

S'au împărțit peste 100 credincioși. Substanțiala și edificatoarea predică a P. S. Sale, a fost ascultată de mulțimea de credincioși, cu toată atenția și cucețnicia.

Din faptul dimineții până după terminarea Sf. Liturghiei, 7 preoși au satisfăcut cerințele duhovnicești ale pelerinilor, săvârșindu-le diferite slujbe și Sf. Maslu.

Menționăm faptul îmbucurător că, numărul pelerinilor, la acest schit, sporește în fiecare an și dorința lor, sprijinită mai ales de Oastea Domnului, de a ridica o casă corespuțzătoare la „Piatra Scrisă“, es'e tot mai vie.

Oastea Domnului

În comuna Sărăzani-Severin, la 11 Mai a. c. s'a ținut o impresonantă și mare adunare a Oastei Domnului cu ca 1500 creștini din următoarele comune: Logoj, Nădrag, Jdioară, Dobrești, Săceni, Bârna, Susani, Sudriaș, Hauzești, Logojel, Cireșul, Botinești, B. Ijor, Surduc, Pogănești, Jurești, Criciova, etc.

Sâmbătă 10 Mai s'a făcut privighiere până la orele 11 din noapte, și a predicat Păr. Ierom. I. Damienescu din Craiova.

Sf. Liturghie o săvârșește următorul sobor: I. Damienescu, A. Sopiuc-Botinești, Ș. Săniuc-Bârna și P. Stamate-Sărăzani. Predica o rostește Păr. Ș. Seiniuc.

La adunarea de după masă au luat cuvântul: Păr. P. Stamate, Dra Prof. V. Constantinescu-Logoj, I. Stoia-Cireșul, I. Popescu-Dobrești și P. Lugoianu-Jdioara.

S'a săvârșit și o masă obștească întru pomenirea morților.

INFORMAȚII

Pensionarea preoților. Mon. of. Nr. 121 din 30 V. a. c. publică legea Nr. 166 potrivit căreia preoții și diaconii vor fi puși în retragere din oficiu la împlinirea vârstei de 70 ani. (art. 1).
Consilierii referenți, revizorul și secretarul eparhial la vârsta de 60 ani.

Vârsta de pensionare a preoților și consilierilor poate fi prelungită cu 2—5 ani pe baza propunerii Chiriarhului cu aprobarea Mln. Cultelor (art. 3).

Membrii clerului deveniți improprii funcțiunii lor din cauza invalidității sau viciu, pot fi puși în retragere din oficiu la cererea Chiriarhului cu luarea avizului Consiliului eparhial și cu avizul prealabil al Comisiunii medicale a Casci generale de Pensii pentru cazuri de invalidități (art. 4).

Toți membrii clerului cari sunt pensionari rămân deservenți onorifici (art. 5).

Arhierii vicari, episcopii și mitropoliții Bis. ort. rom. deveniți improprii funcțiunii lor, din cauza unor invalidități fizice sau de altă natură vor putea fi puși în retragere la cererea Mln. Cultelor, în urma avizului conform al unei comisii speciale. (art. 7).

Toți membrii clerului de toate gradele pot cere pensionarea în condițiile legii generale de pensii, la împlinirea vârstei de 57 ani, la împlinirea a 35 ani de serviciu, sau pentru caz de boală constatată (art. 9).

Pensionări. Consiliul eparhial în ședința secțiilor unite ținută la 16 Iunie a. c. a decis în baza Legii Nr. 166/1947 să pună în retragere din oficiu cu 1 Oct. a. c. pentru limită de vârstă spre a-și regula drepturile la pensie a consilierilor prot. stfor. *Romul G. Ancușă*, dela secția administrativ bisericească, care împlinește 63 ani în Iulie a. c. și a Dlu consilier *Dimitrie Sgăvêrdia*, dela secția economică, care a împlinit, în Iunie a. c. 60 ani, exprimându-le cu această ocazie recunoscătoare mulțumiri pentru munca devotată depusă în decurs de 4 decenii în slujba binelui și prosperării Bisericii și a instituțiilor ei și le dorește sănătate și viață îndelungată, de binemeritată răsplată a datoriei împlinite.

Reduceri bugetare. Prin jurnalul Cons. de Miniștri Nr. 548, publicat în Mon. Of. Nr. 115 dela 23 Mai a. c. cu 1 Iunie a. c. vor trebui făcute la toate instituțiile economii bugetare la personal de 30%. Posturile vacante la 1 Mai 1947 și cele ce vor deveni vacante nu vor putea fi întregite până la 31 Martie 1948 decât prin transferări. Potrivit acestui jurnal la eparhia noastră se vor face economii prin posturile vacante de preoți, cântăreți și prin pensionări de către Min. Cultelor.

Modificarea art. 2, 9 și 12 din Legea de organizare a Bis. Ort. Rom. s'a făcut prin Legea Nr. 167 publicată în Mon. Of. Nr. 121 dela 30 Mai 1947. Potrivit acestei legi complectarea posturilor vacante de membri ai Adunării eparhiale nu se va face ca în trecut prin alegere, ci prin cooperare de către o comisie specială compusă din trei membri: un delegat al Chiriarhului, un delegat al Min. Cultelor și unul al Adunării eparhiale, tras la sorți de către cei doi dintâi.

În eparhia noastră a fost delegat de Min. Cultelor, Dl. Victor Feneșiu, deputat eparhial din Făget.

Școalele din Caransebeș culeg și aleg rodul muncii de un an. În cadrul festiv și în prezența P. S. Sale Episcopului Veniamin *Academia teologică* și-a încheiat cursurile în ziua de 12 Iunie a. c. Păr. rector Dr. Z. Munteanu a ținut o instructivă cuvântare dând sfaturi pastorale studenților și absolvenților. P. S. Sa în cuvinte calde a arătat înalta misiune a preoției și le da sfaturi cum trebuie să se comporte în viață, că să fie pildă în mijlocul credincioșilor și cum să folosească vremea spre a-și îmbogăți cunoștințele și a deveni cât mai buni și folositori.

Iar examenul de calificare al absolvenților ținut în 16—17 I. c. a avut următorul rezultat: Diac. I. Opreșoni, G. Țunea și C. Temeș cu calificativul distins. P. Ciucur și N. Ciucur, D. Grama cu foarte bine și A. Petrea cu bine.

Școala normală și școala de aplicație a făcut premierea elevilor merituoși în cadrul unui frumos program la data de 12 I. c.

Școala primară și-a închis solemn porțile Marți în 24 I. c.

Liceul „Traian Doda” și-a ținut serbarea de fine de an și a făcut premierea elevilor silitori Duminecă. 22 Iunie a. c.

Și paralel cu școalele oficiale Stimata Dnă *Melita Suciu*, în ziua de 22 Iunie a. c. a prezentat publicului caransebeșan o emoționantă și frumoasă serbare cu elevii D-Sale la pian și la acordeon.

Păr. Gala Galaction (prof. univ. Dr. Grigorie Pișculescu) a fost ales la 29 V a. c. membru activ al Academiei Române la secția literară.

În Cluj există pe lângă Universitatea Regele Ferdinand I asociația „*Frăția Ortodoxă Română Studentească — F. O. R. S.*” având următorul scop:

Cultivarea sentimentului religios în viața individuală a studentului; întărirea caracterului prin iubirea de adevăr și virtute; propagarea învățăturilor Mântuitorului în sânul intelectualității; afirmarea și apărarea prestigiului și drepturilor Bisericii Ortodoxe ca Biserica de Stat; formarea spiritului de muncă și colaborare în domeniul iușirii de țară și păstrării datinilor strămoșești; lupta pentru înfrățirea celor două Biserici surori din Ardeal.

Bacalaureații liceelor eparhiei noastre ajunși în Cluj se pot îndrepta cu încredere și spre această asociație.

Sf. Sinod plenar a fost convocat pe ziua de 3 Iulie.

INVITARE. Rugăm, — pentru greutatea vremii, — pe abonații noștri parohii, preoți și particulari să achite de urgență abonamentul.

Pentru concursuri se va trimite înainte costul de publicare.

Adresa pe care se trimite este: Casieria eparhială, Caransebeș, sau C. E. C. cont. Nr. 89.676, specificându-se scopul: **Pentru abonament la Foia Diecezană.**

Pelerinajele de ziua Sf. Prooroc Ilie (20 Iulie) anul acesta se vor desfășura ca în toți anii la hramul Sf. Mânăstiri „Izvorul Miron“ dela Românești, unde va servi P. Sf. Sa Episcopul nostru Veniamin, iar la Sf. Mânăstire de maici „Sf. Ilie dela Izvor“ dela Vasiova va sluji ca delegat al P. Sf. Sale cons. ref. Prot. Dr. M. Bănescu.

Cuc. preoți vor lua parte în fruntea credincioșilor în număr cât mai mare.

PARTEA OFICIALĂ

Note oficiale

Nr. 2833 C. 1947.

Abonamentul la revista „Biserica Ortodoxă Română“ pe anul în curs este de Lei 500.000.

Parohiile cari o primesc vor trimite abonamentul până cel mai târziu la **15 Iulie 1947** pe adresa: Administrația Rev. „Biserica Ortodoxă Română“, str. Antim Nr. 29, sau C. E. C. cont Nr. 26107, București.

Caransebeș, 20 Iunie 1947.

Consiliul eparhial

Nr. 2854 B. 1947.

Amintim din nou Cucernicei Preoțimi îndrumările noastre anterioare de a vizita și lua sub grijă copiii Moldovei aflați în satele noastre și a ajuta colectele ce se vor face pentru înfometati.

Caransebeș, la 20 Iunie 1947.

Consiliul eparhial

Nr. 2837 C. 1947.

Profesorii Acad. Teol. din Sibiu au ținut un ciclu de conferințe tratând diferite probleme religioase actuale.

Aceste conferințe vor apărea în cursul acestei luni într'un volum frumos lucrat și intitulat „Biserica și Problemele Vremii“.

Costul unui exemplar este de 200.000 Lei pentru cei cari il abonează și trimit banii în cursul lunii prezente, pe adresa: C. E. C. Sibiu, în contul Academiei teologice „Andreiene“, și specificându-se scopul banilor: „Pentru Biserica și Problemele Vremii“.

Caransebeș, la 20 Iunie 1947.

Consiliul eparhial

Nr. 2832 C. 1947.

Seminarul „Nifon Mitropolitul“ din București are în depozit următoarele cărți tipărite pe hârtie velină și legate în carton și piele:

1. Kiriakodromiu sau tălcuirea evanghelișilor din toate duminicile anului (Cazanii), București 1857, pagini 876, format mare; Lei 400.000.

2. Octoih, București 1859, pagini 576, format mare; Lei 300.000.

Vorbire asupra Istoriei Universale, traducere de Arhimandritul Eufrosin Poteca, București 1853, Volumul I, pagini 482, Lei 50.000.

Volumul II, pagini 438, Lei 50.000.

Cei cari doresc le pot comanda direct.

Caransebeș, la 20 Iunie 1947.

Consiliul eparhial

Redactor responsabil Pr. ILIE V. CAMPIANU revizor eparhial

Concurs

În baza decisului Veneratului Consiliu eparhial No. 5125 B. din 1946 se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ pentru ocuparea postului de paroh la parohia **Ciortea**, de clasa III-a, tractul „Bisericii-Albe“ jud. Caraș, devenită vacantă prin transferarea preotului Horia Șdicu la o altă parohie.

a) BENEFICII:

1. Sesiunea parohială în întindere de 32 jug. pământ arabil și fânețe.
2. Un intravilan de 600 sij □
3. Venitele stolare uzitate.
4. Casă parohială nu este.

b) INDATORIRI:

Preotul ales este obligat a-și îndeplini toate datorințele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminică și sărbătoare și a catehiza la școala primară fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele către stat și comună cad în sarcina noului preot ales.

Cei ce doresc a ocupa acest post, întrucât vor avea cvalificațiunea cuvenită, precum și binecuvântarea arhierescă, să-și înainteze cererile adresate Consiliului parohial din parohia Ciortea prin P. On. Oficiu protopresbiteral al tractului „Bisericii-Albe“ cu reședința în Răcăjdia, și a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în oratorie, tipic și cântare, însă nicidecum în ziua alegerii.

Ciortea, jud. Caraș, din ședința Consiliului parohial ținută la 23 Martie 1947.

Președinte:

Preot T. Moraru

Adm. paroh.

Notar:

Iosif Almăjanu

In conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

Ioan Oravițanu

2—2

protopop

PAVEL POKKER, sculptor
domiciliat în LUGOJ Str. Neagoe Basarab 3
execut orice lucrare nouă, ori reparare la
iconostase de biserici și altele.

Tiparul Tipografiei Diecezane Caranseeb